

Nr. RI19.0022 (2019)

Betreft: Informatie over toegankelijkheid stembureaus

Aan de leden van de Gemeenteraad

Op woensdag 20 maart 2019 vinden er gecombineerde verkiezingen plaats voor de leden van het algemeen bestuur van de Waterschappen en voor de leden van Provinciale Staten. Kort daarna vinden op 23 mei 2019 de verkiezingen voor de leden van het Europees Parlement plaats. In deze brief informeren wij u over de toegankelijkheid van de stembureaus in relatie tot de wijziging van de Kieswet per 1 januari 2019.

Aanleiding

Op grond van de Kieswet zijn wij als college bij verkiezingen verantwoordelijk voor de aanwijzing van stembureaus in de gemeente. Tot 1 januari 2019 moest minimaal 25% van de aan te wijzen stembureaus toegankelijk zijn voor kiezers met een beperking. In 2016 heeft de Tweede Kamer een amendement op de Uitvoeringswet van het VN-verdrag handicap aangenomen. Hierdoor is de Kieswet per 1 januari 2019 gewijzigd. Artikel J 4, lid 2 en 3 van de Kieswet is gewijzigd met de bepaling dat nu alle stemlokalen toegankelijk moeten zijn voor kiezers met een lichamelijke beperking. Als het onmogelijk is om daadwerkelijk alle stembureaus toegankelijk te maken voor kiezers met een lichamelijke beperking informeert het college de raad over deze uitzonderingen.

Checklist

Om te kunnen bepalen of een stemlokaal toegankelijk is, heeft het ministerie een checklist "toegankelijkheidscriteria stemlokalen" opgesteld. Hierin zijn vooral eisen opgenomen over bereikbaarheid, betreedbaarheid, bruikbaarheid en communicatie van de ruimten waarin stembureaus worden gevestigd. Dit betreft vooral strenge technische criteria. De meeste criteria zien toe op de bereikbaarheid en betreedbaarheid voor mensen met een mobiliteitshulpmiddel.

Naast de toegankelijkheidseisen kent de Kieswet (Art. J 15 t/m J18 van de Kieswet) nog een aantal andere vereisten voor de inrichting van stembureaus, zoals de afmetingen van het stemlokaal en stembussen en de positionering van stemhokjes en stembussen. Dit leidt ertoe dat er sprake moet zijn van minimale afmetingen van een stemlokaal, een juiste opstelling van stemhokjes en goed toezicht door de stembureauleden. Deze laatste eisen zijn vooral gericht op waarborging van het stemgeheim.

De VNG heeft samen met de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken bij gemeenten geïnventariseerd wat hun ervaringen in de praktijk zijn bij de aanwijzing van stembureaus aan de hand van de checklist. Hieruit is naar voren gekomen dat de eisen in de checklist te streng en rigide zijn. Bij een groot aantal gemeenten betekende dit dat er in bepaalde delen van gemeenten geen geschikte locaties met gebouwen beschikbaar zijn om aan te wijzen tenzij er ingrijpend verbouwd wordt. Hierop is de checklist aangepast en is het mogelijk dat er met wat meer praktische alternatieven maatwerk geleverd kan worden die geen afbreuk doen aan de toegankelijkheid.

Resultaat controle

Voor de komende verkiezingen in 2019 zijn de bestaande stembureau locaties allemaal gecontroleerd op de vereiste geschiktheid, bereikbaarheid en betreedbaarheid.

De checklist van het ministerie is hierbij gehanteerd.

De resultaten van deze controle en onze bevindingen willen wij hierbij graag met u delen.

Van belang is hierbij op te merken dat:

- de controle in eigen beheer is uitgevoerd;
- stembureaus in Den Helder voor het merendeel gehuisvest zijn in gebouwen met een maatschappelijke functie die geen gemeentelijk eigendom zijn;
- wegens verbouwwerkzaamheden twee oorspronkelijke locaties in Julianadorp Zuid voor de verkiezingen in 2019 niet beschikbaar zijn. Het gaat hier om de twee stembureaus in wijksteunpunt "De Verbinding" in Boterzwin en de twee stembureaus in basisschool "De Hofstee" in Drooghe Bol. Deze zijn dan ook niet in de schouw meegenomen.

Voor deze laatste twee locaties zijn tijdelijke alternatieven gevonden namelijk het gebouw "Het Tij" op Noorderhaven waarin nu twee stembureaus worden gehuisvest en een leegstaand winkelpand tegenover het winkelcentrum Drooghe Bol waarin eveneens twee stembureaus worden gehuisvest. De laatste voldoet niet aan de eisen van de checklist en is ook niet met praktische ingrepen geschikt te maken maar omdat er geen geschikt alternatief in de directe nabijheid is, hebben wij besloten deze locatie toch te gebruiken.

Bij de controle is geconcludeerd dat een aantal gebouwen niet direct voldoet aan de eisen vanwege bijv. rubberen loopmatten bij de ingang, deuren die niet zelfstandig te openen zijn, drempels die niet voldoen, te sterke weerstand van toegangsdeuren, te weinig ruimte om een bocht te maken met een scootmobiel of het ontbreken van een gehandicaptenparkeerplaats. Dit zijn gebreken die makkelijk en snel met een aantal praktische ingrepen of incidentele maatregelen opgelost worden.

In totaal blijken er na toepassing van maatregelen op dit moment achtentwintig stembureaus te voldoen aan de gestelde criteria. Drie zijn niet geschikt en ook niet geschikt te maken door middel van het nemen van incidentele maatregelen. Hieronder bevinden zich de twee eerder genoemde stembureaus in het leegstaande winkelpand in Julianadorp. Daarnaast voldoet bij één stembureau (dansschool "Corma") de hellingbaan niet aan de strenge technische richtlijnen van de toegankelijkheid.

Geen van de twee locaties is eigendom van de gemeente en in de directe nabijheid is op dit moment ook niet direct een locatie beschikbaar die wel toegankelijk is voor mensen met een lichamelijke beperking. Er is door ons naar goede alternatieven in de wijk gezocht maar deze zijn niet gevonden of voldoen ook niet aan de strikte eisen van toegankelijkheid of inrichting en afmeting van stembureaus.

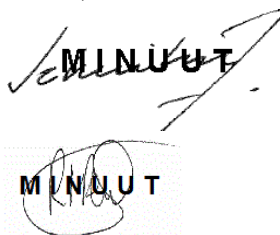
Gezien het maatschappelijke belang, de geografische verspreiding van stembureaus, het ontbreken van alternatieven in de wijk en de wens om het grote aantal stemgerechtigden op een goede manier te bedienen, hebben wij daarom besloten deze locaties toch als stembureau in te zetten bij de verkiezingen in 2019.

Den Helder, 6 maart 2019.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

burgemeester
Koen Schuiling

secretaris
Robert Reus

MINUUT

MINUUT